

Ministru prezidenta Aigara Kalvīša Jaungada uzruna Latvijas Televīzijā 2005.gada 31.decembrī

Labvakar jūsmājās!

Aizejošais gads paliks vēsturē ar vairākām lietām. Šis bija gads, kurā mēs pirmoreiz apjautām, cik daudzi mūsu tautieši izmanto atvērtās Eiropas iespējas, lai dotos strādāt ārpus Latvijas. Izbraukšanas mērogi bija pārsteigums pilnīgi visiem. Bet padomāsim, par ko tieši mēs bijām tik izbrīnīti. Mums nevajadzētu būt pārsteigtiem par to, ka Latvijā algas ir zemākas nekā Eiropā. Mēs to vienmēr esam zinājuši. Pārsteigums acīmredzot bija tas, ka Latvijā ir tik daudz uzņēmīgu, varošu, strādīgu un drosmīgu latviešu, kam netrūkst dūšas un prasmes piecelties un sākt konkurēt Eiropas darbaspēka tirgū.

Nu jau visā Eiropā kļīst runas par čaklajiem, strādīgajiem, godīgajiem un centīgajiem latviešiem. Tāds viedoklis valda Īrijā, Anglijā, Vācijā un citās vietās Eiropā. Bet vai jūs esat dzirdējuši tādas runas Latvijā? Eiropā darba devēji slavē mūsu labos strādniekus, bet Latvijā dzird tikai žēlabas, ka neviens negrib strādāt, ka visi dzer un slinko.

Lasot Latvijas avīzes un skatoties televīziju, bieži vien rodas iespaids, ka latvieši ir apveltīti ar visiem iespējamajiem netikumiem un viņiem kā tādiem bērniem ir īpaši jāmāca visvienkāršākās lietas: pielikt atstarotāju tumsā, piesprādzēties mašīnā, kulturāli uzvesties un tamlīdzīgi.

Kāpēc pastāv tik liela atšķirība starp to, kā mūs uztver ārzemēs, un to, kā mēs uztveram sevi paši? Varbūt, mēs tomēr nepamatoti sevi noniecinām? Iespējams, ka mēs esam pieraduši skatīties uz saviem tautiešiem kritiski un nievājoši, bet Anglijā vai Īrijā cilvēki redz latviešos to, kas viņi patiešām ir – godīgi, čakli un labi cilvēki.

Mūsdienu atvērtā Eiropa dod mums iespējas un uzliek atbildību. Un ir svarīgi, lai tautieši kādā jaukā dienā ar svešumā gūto pieredzi un iekrājumiem atgriežas Latvijā. Un iegulda šo pieredzi un naudu Latvijas uzplaukumā. Svarīgi, lai šajos cilvēkos nebūtu pazudusi latvietība, nebūtu pazudusi mīlestība uz Latviju. Diemžēl, noniecinot savus apkārtējos un noniecinot Latviju, mēs esam iemācīti Latviju nemīlēt, nemīlēt savu valsti.

Tie, kas uzdod jautājumu „Par ko gan mīlēt šo valsti?”, tie nemīl un tiem arī ir grūti paskaidrot. Tas ir tāpat kā cilvēku attiecībās. Bet es esmu pret negativismu. Es esmu pret nemitīgo Latvijas noniecināšanu. Zinu, ka izpelnīšos nievājošus izteikumus, zinu, ka ciniķi vaicāties un ironizēs, bet es gribu jūs visus aicināt Jaunajā gadā - mīlēsim savu Latviju kāda tā ir! Mīlēsim savu valsti!

Šis gads ieies vēsturē arī ar daudzām labām ziņām. Latvijā ir visstraujāk augošā tirgus ekonomika pasaulē. Izaugsmes tempu ziņā mēs esam pasaules čempioni. Pagājušogad mums ir bijis visstraujākais kopprodukta pieaugums Latvijas vēsturē, visveiksmīgākā nodokļu iekasēšana, un apstiprināts vislielākais budžets valsts vēsturē. Pagājušogad ir noticis vislielākais darba algu pieaugums un nākamajā gadā tas turpināsies. Pirms gada šajā stundā es teicu, ka mums ir vajadzīgs vēl viens izrāviens uz priekšu. Tas ir sācies un mēs esam radījuši visus priekšnoteikumus, lai tas neapsīktu turpmākos septiņus gadus. Nākošajiem septiņiem gadiem mums izdevās izcīnīt 5,7 miljardus eiro

no Eiropas kopējā budžeta. Tas ir ļoti liels stimuls attīstībai.

Es gribētu ticēt, ka mēs esam kļuvuši par pasaules čempioniem tieši tāpēc, ka esam saņēmušies. Es gribētu ticēt, ka mūs ir aizskāris fakts, ka mēs esam nabadzīgākā valsts Eiropā. Mēs negribam būt pēdējie, lūk, ko mūsu sirdis mums saka. Un tā ir sajūta, kas spēj mūs vienot. Sirdī mēs visi gribam lepoties ar Latviju. Un tā ir sajūta, kas spēj mūs vienot. Un tur, kur ir vienotība, tur ir arī panākumi.

Mūsu nākamais uzdevums ir jau nākamgad apdzīt Poliju pēc kopprodukta uz vienu iedzīvotāju. Pēc tam - piecu gadu laikā iekļūt Eiropas bagātāko valstu divdesmitniekā un vēl pēc pieciem gadiem pasaules bagātāko valstu divdesmitniekā.

Tā ir mana vīzija, tas ir mans nacionālās attīstības plāns.

Kas ir jādara vispirms? Pirmais – ekonomikas konkurētspējas palielināšana. Valdības deklarācijā ekonomikas konkurētspējai ir pievērsta milzīga uzmanība, bet izdarīts ir ļoti maz. Es uzņemos atbildību par to, lai nākamgad mums veiktos labāk. Nākošais - nabadzības novēršanas pasākumi un sociālo jautājumu risināšana. Šis bija gads, kurā vienlaicīgi ar nepieredzēto izaugsmi daudziem no mums uzbruka mūsu lielākais ienaidnieks – nabadzība. Mājokļa cenas, medikamentu cenas, produkti, transports, daudzas lietas pēkšņi kļuva dārgākas. Ne visiem algu un pensiju pieaugums spēja to kompensēt. Nabadzība kā pretīgs vīruss vispirms uzbrūk vājākajiem. Vecajiem, slimajiem, vientuļajiem. Tagad, kad mums ir pieejami Eiropas fondi, tagad, kad mums ir pasaulē visstraujāk augošā tirgus ekonomika, mēs varam sākt domāt par lielākām sociālām programmām nekā līdz šim.

Jau janvārī mēs pirmoreiz palielināsim pensijas un turpināsim tās indeksēt divreiz gadā. Mēs palielināsim teju vai visus pabalstus un piemaksas jau tuvākajos mēnešos. Daudzi valsts sektorā strādājošie nākošgad saņems pirmos algu pielikumus. Un tas būs tikai sākums. Visbeidzot, šobrīd pats galvenais valdības uzdevums būs pareizi likt lietā tos Eiropas fondus, no kuru izlietojuma ir lielā mērā ir atkarīga valsts nākotne.

Lai domātu par savu nākotni, mums vispirms ir skaidri jāapzinās mūsu iespējamais potenciāls pasaules ekonomikas kontekstā. Latvija nekad nevarēs konkurēt ar Ķīnu lētā darbaspēka ziņā. Un mēs arī negribam būt lētā darbaspēka zeme. Mēs gribam būt augsti kvalificētu un labi apmaksātu cilvēku zeme. Ļoti daudzās programmēšanas disciplīnās, izpētes un attīstības pakalpojumu sniegšanā, zinātnē, kultūras industrijā, augsti kvalificētu profesionāļu tirgū mēs noteikti varēsim konkurēt pasaulē. Nevienš šodien nezina pateikt, kas būs rītdienas ekonomikas brīnumzāles.

Vai tie būs kvantu datori, ģenētika vai jaunas pārlūkprogrammas taču, lai kas tas arī nebūtu, mūsu zinātnei, mūsu ražošanai un mūsu cilvēkiem ir jābūt gataviem būt spējīgiem sniegt pakalpojumus un radīt zināšanas šo tehnoloģiju ieviešanai un attīstībai. Tāpēc mums ir jāiegulda mūsu bērnos, lai katrā izglītības posmā viņi saņemtu vislabāko iespējamo apmācību.

Mūsu vietu pasaulē noteiks mūsu izglītības sistēmas kvalitāte. Mūsu izcilību noteiks tas, cik izcilas būs mūsu skolas.

Es uzdevu pārstrādāt pirmos plānus, kuros bija paredzēts 70% Eiropas naudas ieguldīt ceļu remontā un infrastruktūras objektu būvniecībā, un tikai 30% - cilvēkos. Izglītībai

no tā bija paredzēti tikai daži procenti. Šī proporcija ir jāmaina. Protams, mums vajag jaunus ceļus, bet svarīgāki par ceļiem ir cilvēki, izglītība un zinātne. Pretējā gadījumā vienīgais, ko mēs būsim panākuši, būs labi ceļi, pa kuriem latvieši brauks uz Īriju, bet baltkrievu ukraiņu un krievu viesstrādnieki brauks uz Latviju. To mēs nekādā gadījumā nepieļausim.

Šobrīd man saka, ka mūsu izglītības sistēma un zinātne nav gatava apgūt tik daudz naudas, cik es gribētu tajā ieguldīt. Izglītībā ir arī citas problēmas, kas skar izglītības saturu, kvalitāti un atbilstību tirgum. Man pašam ir trīs dēli, un es redzu šīs grūtības. Izglītībā ir darāms gigantisks darbs, bet mēs tiksim ar to galā, mums ir laba ministre, politiskā griba un arī nauda. Mums ir jāiegulda šie miljardi mūsu bērnu izglītībā un zinātnē. Tāds ir plāns.

Mīlie tautieši, ja netiks sadarītas kādas muļķības, tad mums priekšā ir septiņi bagāti gadi. Treknie gadi, ja atceras stāstu par Jāzepu. Mēs jau tagad esam pasaules čempioni attīstības tempu ziņā, mums ir visas iespējas tuvāko desmit gadu laikā sasniegt to, par ko mēs visi esam sapņojuši, ejot uz barikādēm - būt kungiem savā zemē nevis viesstrādniekiem svešā zemē.

Mums ir visas iespējas izveidot mūsu mazo Latviju par spožu pērli Eiropas vainagā, par pārtikušu labklājības zemi. Šis gads rāda, ka mēs to varam. Latvijas Ministru kabineta un savā vārdā es vēlu jums laimīgu Jauno gadu!